

Дуднєва Ю.Е.

ПОТЕНЦІАЛ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ В ПРИСКОРЕННІ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Економічний розвиток країн із ринковою економікою неможливий без малого підприємництва. Малі та середні підприємства відіграють ключову роль в економіці розвинених країн. Там на них припадає 95% від загальної кількості всіх підприємств, 60-70% загальної кількості робочих місць. Частка інноваційних підприємств серед малих і середніх підприємств перебуває у діапазоні 30-60% від загальної кількості.

Як свідчить досвід розвинених країн, малі підприємства є найважливішими локомотивами, за допомогою яких виникають і здійснюються нові форми організації масштабних інноваційних процесів.

При цьому кардинально змінюються соціально-економічна та науково-технічна політика держави, яка орієнтована на розвиток національної інноваційної системи, забезпечує підтримку формування ефективних мереж, що пов'язують досвідні центри та університети, приватні фірми та організації, які займаються створенням нових знань, їх запозиченням та пристосуванням до місцевих потреб; інноваційної інфраструктури, економічних стимулів та сприятливого інституційного середовища, що сприяє вільному руху знань, впровадженню інноваційно-комунікаційних технологій та розвитку сектора малого підприємництва.

Важливо враховувати, що крім прямих результатів (ефектів) діяльності малого підприємництва, що виражаються у виробництві товарів та послуг, створенні робочих місць, нових ринків та інновацій, є ціла низка важливих непрямих результатів (ефектів).

До них належать:

по-перше, позитивний вплив на стабілізацію соціально-економічної ситуації в країні, пом'якшення гострих проблем, пов'язаних зі зростанням соціальної напруги та забезпеченням зайнятості за відсутності значних витрат держави, формування соціального середовища, необхідного для здійснення сприятливих змін в інших частинах економічної системи, що сприяє зростанню середнього класу;

по-друге, сприяння підвищенню загальнооекономічної ефективності, продуктивності та конкурентних переваг, зумовлених системно-стратегічними та інноваційно-синергетичними ефектами взаємодії підприємницьких структур у результаті:

- 1) підвищення рівня конкуренції;
- 2) зниження транзакційних витрат взаємодії ринкових суб'єктів за рахунок більш високої гнучкості та швидкості адаптації до динамічно мінливого бізнес-середовища, запитів і потреб клієнтів;
- 3) формування коопераційних відносин та структур, заснованих на різних комбінаціях горизонтальних та вертикальних зв'язках;
- 4) активізація інноваційних процесів на основі утворення інноваційно-підприємницьких мереж, кластерів, альянсів тощо.

Інноваційний розвиток малих підприємств як сектору економіки залежить від стану бізнес-середовища та здатності малого бізнесу долати внутрішні та зовнішні бар'єри, які пов'язані з недоліками у структурі управління, кадровому потенціалі, обмеженістю фінансових та часових ресурсів та ін.